

EUROPEES PARLEMENT

1999

2004

Zittingsdocument

26 juni 2003

B5-0324/2003

ONTWERPRESOLUTIE

naar aanleiding van een verklaring van de Commissie

ingediend overeenkomstig artikel 37, lid 2 van het Reglement

door Monica Frassoni, Caroline Lucas, Paul A.A.J.G. Lannoye, Jillian Evans,
Jan Dhaene, Danielle Auroi en Didier Rod

namens de Verts/ALE-Fractie

over de voorbereiding van de 5de Ministeriële Conferentie van de
Wereldhandelsorganisatie (Cancun, 10 t/m 14 september 2003)

Resolutie van het Europees Parlement over de voorbereiding van de 5de Ministeriële Conferentie van de Wereldhandelsorganisatie (Cancun, 10 t/m 14 september 2003)

Het Europees Parlement,

- gezien de komende vijfde Ministeriële Conferentie die van 10-14 september 2003 wordt gehouden in Cancun, Mexico,
  - gezien de resultaten van de vierde Ministeriële Conferentie van de WTO die in november 2001 werd gehouden in Doha,
  - gezien zijn resolutie van 25 oktober 2001 over openheid en democratie in de internationale handel,
  - gezien de parlementaire conferentie over de WTO die op 17 en 18 februari 2003 is gehouden in Genève en die gezamenlijk werd georganiseerd door het Parlement en de Interparlementaire Unie,
  - gezien zijn meest recente resoluties van 12 maart 2003 over de Algemene Overeenkomst betreffende Handel en Diensten (GATS) in het kader van de WTO, met inbegrip van de culturele verscheidenheid¹, en van 12 februari 2003 over toestemming voor het gebruik van generieke geneesmiddelen in het kader van de WTO² en over de WTO-onderhandelingen over de handel in landbouwproducten³,
  - gezien de op 21 mei en 11 juni 2003 gezamenlijk door de Commissie industrie, externe handel, onderzoek en energie en de Commissie ontwikkelingssamenwerking gehouden hoorzittingen,
- A. overwegende dat de door de ministeriële verklaring van Doha geïnitieerde onderhandelingen bijna allemaal achter op schema liggen, en dat belangrijke termijnen op alle belangrijke terreinen niet worden gehaald; met name overwegende dat de termijnen betreffende bijzondere en gedifferentieerde behandeling niet worden gehaald en dat de onderhandelingsmodaliteiten op het gebied van de landbouw bijzonder schadelijk zijn,
- B. overwegende dat de aanzienlijke nadruk die is gelegd op de ontwikkelingsdimensie van de handelsbesprekingen, door de WTO veelal geroemd als het belangrijkste succes van Doha, nu een holle belofte blijkt te zijn, en dat weinig of geen vooruitgang is geboekt met betrekking tot vraagstukken die voor ontwikkelingslanden van rechtstreeks belang zijn,
- C. overwegende dat op de meest recentelijk gehouden mini-ministeriële bijeenkomst die in Sharm-el-Sheikh, Egypte, is gehouden, geen substantiële vooruitgang blijkt te zijn

---

¹ (P5_TA-PROV(2003)0087)

² (P5_TA-PROV(2003)0052)

³ (P5_TA-PROV(2003)0053)

geboekt met betrekking tot het wegnemen van de belemmeringen voor deze onderhandelingen,

- D. overwegende dat vooralsnog geen oplossing is gevonden voor de problemen die WTO-leden met onvoldoende of geen productiecapaciteit in de farmaceutische sector ondervinden met betrekking tot het doeltreffend gebruiken van dwanglicenties, waarom in paragraaf 6 van de Verklaring van Doha over TRIPS en volksgezondheid is gevraagd,
- E. overwegende dat de onderhandelingen binnen de EU over de tussentijdse herziening en de hervorming van het gemeenschappelijk landbouwbeleid zich ook in een patsituatie bevinden,
- F. overwegende dat op de Ministeriële Conferentie van Cancun o.a. een besluit moet worden genomen over de vraag of al dan niet verder moet worden gegaan met onderhandelingen over elk van de zogenaamde Singapore-kwesties met betrekking tot investeringen, mededinging, transparantie van overheidsaankopen en facilitering van de handel,
- G. overwegende dat er sprake is van een steeds grotere consensus onder een groot aantal ontwikkelingslanden (meest recentelijk op Mauritius tot uitdrukking gebracht door de Afrikaanse Unie en in Genève door een blok bestaande uit Argentinië, Bolivia, Botswana, Brazilië, Chili, China, Colombia, Cuba, Dominicaanse Republiek, Ecuador, El Salvador, Gabon, Guatemala, Honduras, India, Maleisië, Mexico, Marokko, Nicaragua, Pakistan, Paraguay, Peru, Zuid-Afrika, Thailand, Uruguay, Venezuela en Zimbabwe) die zich keren tegen een besluit om in Cancun onderhandelingen te beginnen over de Singapore-kwesties, omdat men algemeen van oordeel is dat daarvoor een verdere analyse en verduidelijking nodig zijn,

Algemeen

- 1. spreekt zijn grote bezorgdheid uit over het feit dat het onderhandelingsproces in Genève over het Doha-mandaat tot stilstand lijkt te zijn gekomen, en dat termijnen op bijna alle terreinen niet worden gehaald, met name die welke van belang zijn voor de ontwikkelingssamenwerking;
- 2. is daarom van oordeel dat de agenda van de besluiten die in Cancun door de ministers moeten worden genomen veel te lang zal zijn, zodat het moeilijk wordt om verdere vooruitgang te boeken;
- 3. dringt er daarom bij de Commissie op aan om haar eisen af te zwakken en zich te concentreren op de belangrijkste ontwikkelingsvraagstukken en vooruitgang met betrekking tot de landbouwonderhandelingen;
- 4. stelt vast dat de grote ontevredenheid die onder de ontwikkelingslanden heerst over de ondemocratische en manipulerende wijze waarop de vierde Ministeriële Conferentie in Doha plaatsvond, in Genève nog steeds rondwaart; verzoekt de Commissie om ertoe bij te dragen dat ervoor wordt gezorgd dat de onderhandelingen die voorafgaand aan en in Cancun plaatsvinden alomvattend en transparant zijn en dat er daarbij sprake is van zoveel mogelijk redelijkheid en respect ten aanzien van alle partijen;

5. wenst dat het proces van permanente hervorming van de WTO-procedures, waarover veel te doen was na het mislukken van de Ministeriële Conferentie van Seattle en waarover van de kant van veel leden in Genève reacties zijn gekomen waarop geen antwoord is ontvangen, lager op de ministeriële agenda wordt geplaatst en dat een comité voor hervorming van de werkpraktijken wordt opgericht dat na Cancun onmiddellijk met zijn werkzaamheden moet beginnen;
6. verzoekt de regering van Mexico, als gastland, de organisaties van het maatschappelijk middenveld die in Cancun aanwezig zullen zijn te ondersteunen, en ertoe bij te dragen dat alle protesten op een vreedzame wijze plaatsvinden zonder dat de veiligheidsautoriteiten worden geprovoceerd;
7. spreekt zijn ontevredenheid uit over het feit dat het ontwerp van een constitutioneel verdrag van de Europese Unie niet voorziet in een formele rol van het Europees Parlement bij het openen van handelsbesprekingen; is van mening dat een dergelijke parlementaire controle beslist noodzakelijk is in een tijd van toenemende bezorgdheid bij het publiek over globalisering;
8. erkent dat het handelsbeleid nu in aanzienlijke mate raakt aan sociale, ecologische, consumenten- en ontwikkelingskwesties, alsmede economische onderwerpen, en beklemtoont dat de WTO op deze terreinen van het overheidsbeleid niet de belangrijkste bevoegdheid moet hebben;

TRIPS

9. neemt met ontzetting kennis van het feit dat door de VS nog steeds een blokkade wordt opgeworpen voor het vinden van een oplossing voor paragraaf 6 van de Verklaring van Doha over TRIPS en volksgezondheid voor WTO-leden met onvoldoende of geen productiecapaciteit in de farmaceutische sector; is van mening dat recente stappen van de handelsvertegenwoordiger van de VS om druk op bepaalde ontwikkelingslanden uit te oefenen om af te zien van hun rechten op het invoeren van generieke geneesmiddelen, dit vraagstuk nog moeilijker oplosbaar zullen maken;
10. dringt erop aan dat met spoed een oplossing voor dit probleem wordt gevonden, waardoor de mogelijkheden van WTO-leden om hun volksgezondheid te beschermen niet worden beperkt; herinnert de Commissie eraan dat het opleggen van nieuwe beperkingen voor hetzij de categorieën van problemen op het gebied van de volksgezondheid hetzij de categorieën van landen waarop het mechanisme van de dwanglicentie van toepassing is, een schending zou betekenen van de geest van de verklaring van Doha en door de ontwikkelingslanden terecht zou worden gezien als een bewijs dat er sprake is van kwade trouw;
11. is tevens van mening dat elk initiatief dat erop gericht zou zijn om het al dan niet toereikend zijn van plaatselijke productiecapaciteit te kwantificeren en tot een uitspraak daarover te komen, een onaanvaardbaar middel zou zijn om de toepassing van de TRIPS-bepalingen te beperken;
12. herinnert de Commissie aan paragraaf 13 van zijn resolutie van maart over dit onderwerp

waarin wordt aangedrongen op een bredere discussie die onder auspiciën van de Wereldgezondheidsorganisatie zou moeten plaatsvinden over de wijze waarop de TRIPS-overeenkomst van invloed is op de beschikbaarheid van betaalbare generieke geneesmiddelen;

13. is van oordeel dat een uitbreiding van het toepassingsgebied van de geografische aanduidingen om kwalitatief hoogstaande voedingsmiddelen uit de regio's van de EU te beschermen, aanzienlijk zal bijdragen tot plattelandsontwikkeling, en dringt er bij de Commissie op aan om zich intensief te blijven inzetten voor de instelling van een systeem van kennisgeving en registratie voor dergelijke producten naast die voor wijn en sterke dranken;
14. herinnert eraan dat de WTO een organisatie is die functioneert op basis van regelgeving; dringt derhalve aan op de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de herzieningsclausule in artikel 27.3b, die in 1999 had moeten worden afgerond, maar voortdurend is tegengehouden;
15. sluit zich aan bij de recente oproep van de Afrika-groep dat de TRIPS-overeenkomst gewijzigd moet worden om octrooiering van alle vormen van leven te verbieden, omdat dergelijke octrooien in strijd zijn met de morele en culturele normen van een groot aantal samenlevingen, en duidelijk te maken dat de verplichting om plantenvariëteiten te beschermen op geen enkele wijze een ondermijning mag betekenen, maar veeleer een ondersteuning moet zijn van het recht van leden op het nastreven van doelstellingen van het overheidsbeleid, zoals voedselveiligheid en uitroeiing van armoede; is van mening dat het uitoefenen van druk om ongepaste regelingen betreffende intellectuele-eigendomsrechten voor de bescherming van plantenvariëteiten vast te stellen niet te rechtvaardigen is;
16. blijft bezorgd over het probleem van de biopiraterij en herinnert eraan dat de TRIPS-raad krachtens paragraaf 19 van de Ministeriële Verklaring van Doha moet werken aan een verduidelijking van de verhouding tussen de TRIPS-overeenkomst en het Verdrag inzake biologische diversiteit en de bescherming van traditionele kennis en folklore, met volledige inachtneming van de ontwikkelingsdimensie;
17. steunt derhalve de oproep van ontwikkelingslanden met een rijke biodiversiteit volgens welke aanvragers van octrooien voor uitvindingen waarbij gebruik wordt gemaakt van biologische hulpbronnen en traditionele kennis, de bron van die hulpbronnen en kennis bekend moeten maken, alsmede bewijzen moeten overleggen dat zij de nodige voorafgaande geïnformeerde toestemming (PIC) hebben verkregen, en hebben voldaan aan de nationale wetgeving betreffende het aanwenden van de voordelen daarvan;

Landbouw

18. herhaalt zijn conclusie dat, wil er sprake zijn van een werkelijke "ontwikkelingsagenda van Doha", de eerste prioriteit van de landbouwonderhandelingen moet zijn dat er handelsbepalingen worden vastgesteld waarmee de ontwikkeling van de landbouw en de werkgelegenheid worden bevorderd en de bestrijding van armoede in ontwikkelingslanden en de minst ontwikkelde landen wordt gesteund, zonder dat de fundamentele

doelstellingen van het multifunctionele landbouwbeleid van de Europese Unie in gevaar worden gebracht;

19. dringt er derhalve bij de Commissie op aan te staan op opneming van niet-handelsaspecten in de onderhandelingsmodaliteiten, met inbegrip van werkgelegenheid als onderdeel van de plattelandontwikkeling, de doelstellingen betreffende preventieve consumentenbescherming en verplichte etikettering, milieubescherming, volksgezondheid en dierenwelzijn; is van mening dat, wanneer geen overeenstemming wordt bereikt over een volledige opneming van deze punten in de modaliteiten betreffende landbouw, geen verdere stappen moeten worden gezet in de richting van toegang tot Europese markten;
20. wijst tevens met nadruk op het feit dat een verdere openstelling van de markten van de EU voor veevoer en levensmiddelen niet automatisch leidt tot betere inkomsten voor ontwikkelingslanden en hun meest behoeftige bevolkingsgroepen; merkt op dat multinationale agri-ondernemingen vaak ontwikkelingslanden als basis gebruiken voor de productie en de wederexport van levensmiddelen en veevoer, vaak tegen dumpingprijzen en zonder dat de milieunormen en de normen betreffende voedselveiligheid in acht worden genomen;
21. is van mening dat in het kader van een vorm van "voorwaardelijke externe bescherming" daarom antidumpingcriteria moeten worden toegepast, waarbij het o.a. gaat om aspecten betreffende voedselkwaliteit, milieu, sociale omstandigheden, dierenwelzijn en biodiversiteit, en dat voor de gehele keten van landbouw en verwerking van voedingsmiddelen procedurele controles moeten worden vastgesteld; de aldus geïnde heffingen moeten weer worden overgedragen naar die ontwikkelingslanden die behoefte hebben aan steun om deze normen te bereiken;
22. is van mening dat de consument, en ook de landbouwers, het recht moeten hebben om te weten hoe levensmiddelen en veevoer zijn geproduceerd en dat etikettering wat dit betreft met name van belang is;
23. is van mening dat de WTO-regels daarom geen onredelijke beperkingen mogen opleggen aan regelingen betreffende vrijwillige of verplichte etikettering; is van mening dat het publiek zich steeds meer zorgen maakt over bij voorbeeld de ethische implicaties van productiemethoden, de bescherming van het welzijn van dieren en de gevolgen van de productie met betrekking tot klimaatsverandering en energiegebruik, en dat daarmee rekening moet worden gehouden bij de onderhandelingen;

"Singapore"-kwesties

24. gaat ervan uit dat duidelijke consensus is vereist met betrekking tot het besluit dat in Cancun moet worden genomen met betrekking tot elk van de vier "Singapore"-kwesties; stelt vast dat veel ontwikkelingslanden en -groeperingen in het openbaar verklaringen hebben afgelegd volgens welke zij zich verzetten tegen een uitbreiding van het WTO-mandaat tot deze terreinen en stelt verder vast dat een aantal EU-landen vrezen dat een te voortvarende aanpak met betrekking tot deze vraagstukken een verstoring zou hebben op de Cancun-agenda;

25. is van mening dat het, gezien dit voortdurende verzet, moeilijk voorstelbaar is dat op basis van een expliciete consensus overeenstemming wordt bereikt, en dat deze vraagstukken derhalve ter behandeling moeten worden doorverwezen naar de respectieve WTO-comités;

Handel en milieu

26. is van oordeel dat de WTO-regelgeving en -besluiten een ondersteuning moeten betekenen van en niet haaks moeten staan op de doelstellingen en de doeltreffendheid van de multilaterale milieuovereenkomsten (MEA's); is van mening dat paragraaf 31 (i) van de Ministeriële Verklaring van Doha betreffende eenzijdige onderhandelingen over de verhouding WTO-MEA met betrekking tot handelsverplichtingen niet adequaat is; dringt derhalve aan op de instelling van een uit verschillende agentschappen bestaand orgaan dat deze kwestie buiten de WTO om bespreekt, bij voorkeur onder auspiciën van de VN, die een meer adequaat forum zijn voor een evenwichtige behandeling van alle drie de pijlers van duurzame ontwikkeling;

27. is van mening dat dit uit verschillende agentschappen bestaand orgaan de opdracht moet krijgen om zich te buigen over het waarborgen van ecologische duurzaamheid, de toepassing van het voorzorgsbeginsel, de bescherming van MEA's tegen ongerechtvaardigde aanvallen in het kader van de WTO, een nauwer verband tussen de WTO en internationale milieuorganisaties, met name UNEP, de versterking van de MEA's en hun eigen mechanismen betreffende de regeling van geschillen, de behandeling van procédés en productiemethoden (PPM's) in het kader van de WTO-regelgeving, en de bewijslast met betrekking tot vraagstukken op het gebied van milieu en openbare veiligheid;

Visserij

28. onderkent het belang van een terugdringing van visserijsubsidies die schadelijk zijn voor het milieu, zoals die welke leiden tot een overcapaciteit van de vloten of de exportcapaciteit naar ontwikkelingslanden, en is derhalve ingenomen met de recente veranderingen van het financieringsinstrument voor de oriëntatie van de visserij (FIOV) die zijn aangenomen in het kader van de hervorming van het gemeenschappelijk visserijbeleid; is echter van mening dat de onderhandelingen in het kader van de WTO beperkt moeten blijven tot subsidies die de handel verstoren en moeten plaatsvinden in nauwe samenwerking met organisaties die gespecialiseerd zijn op het gebied van de visserij, met name de FAO en de regionale organisaties voor het beheer van de visserij;

GATS

29. stelt vast dat de onderhandelingen in het kader van de eerste aanbiedingen in het kader van de GATS-besprekingen nog steeds gaande zijn en dat het niet de bedoeling is dat daarover in Cancun besluiten worden genomen; dringt er desalniettemin op aan dat substantiële overeenstemming wordt bereikt over het opstarten van een volledige evaluatie van de handel in diensten, zoals die is voorzien in artikel XIX van de GATS, maar waaraan nog geen uitvoering is gegeven;

30. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de parlementen van de lidstaten en de regering van Mexico.